

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 662/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Gelatka, s.r.o., Námestie SNP 17, Rajec, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. NM-7C/5/2022-223 z 15. novembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 20. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že žalobcovia v 1. a 2. rade sa v konaní vedenom okresným súdom (pôvodne Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom, pozn.) pod sp. zn. NM-7C/5/2022 domáhajú proti žalovanému určenia neexistencie dlhu a neexistencie povinnosti žalobcov plniť. Podaním zo 16. októbra 2023 sťažovateľ oznámil okresnému súdu podľa § 82 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) svoj vstup do predmetného konania na strane žalobcu v 1. rade, ktorý odôvodnil právnym záujmom na výsledku konania daného tým, že výsledok sporu môže mať vplyv na jeho postavenie ako veriteľa žalobcu v 1. rade. Je v jeho záujme, aby bol žalobca v 1. rade v spore so žalovaným úspešný a nebol viac dlžníkom žalovaného.

3. Vzhľadom na to, že žalovaný namietol vstup sťažovateľa do konania, pričom s jeho vstupom nesúhlasili ani samotní žalobcovia, okresný súd podľa § 83 CSP rozhodoval o jeho prípustnosti a napadnutým uznesením vstup sťažovateľa do konania na strane žalobcu v 1. rade nepripustil. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal svoje tvrdenie, že je veriteľom žalobcu v 1. rade. Právny záujem sťažovateľa nebol podľa názoru okresného súdu daný a ani preukázaný, pretože konečné rozhodnutie v predmetnom spore nebude pre neho záväzné.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. V ústavnej sťažnosti podanej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažovateľ argumentuje jeho nepreskúmateľnosťou. Tvrdí, že na výsledku konania, teda na úspechu žalobcov v konaní má záujem z hľadiska hmotného práva, pretože v prípade ich úspechu nedôjde k odčerpaniu majetkových hodnôt z ich vlastníctva a tieto budú môcť byť použité na úhradu dlhu voči nemu. Uvádza, že v tejto súvislosti už inicioval aj právne kroky smerujúce k uplatneniu jeho nároku. Zastáva názor, že podpora žalobcov v konaní jeho osobou má z hľadiska postavenia sťažovateľa ako veriteľa žalobcu v 1. rade svoj podstatný význam.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým okresný súd nepripustil vstup sťažovateľa do konania ako intervenienta na strane žalobcu v 1. rade.

6. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom (I. ÚS 31/05) a v zásade nemá právomoc preskúmavať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal so základnými právami. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, čím by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 43/04).

7. V prvom rade ústavný súd považuje za potrebné akcentovať charakter ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia okresného súdu, ktoré nie je meritórnym rozhodnutím, ale ide o rozhodnutie procesnej povahy, ktorým sa určuje okruh v spore zúčastnených osôb. Možnosť ústavného prieskumu a potencialita porušenia procesných ústavných práv je tak vo všeobecnosti pri súdmi riešených otázkach postavenia konkrétneho subjektu ako intervenienta v civilnom sporovom konaní značne zúžená a muselo by ísť o extrémny exces zo strany označeného porušovateľa týchto procesných ústavných práv, aby ústavný dospel k záveru o ústavne relevantnej intenzite zásahu

(m. m. II. ÚS 114/2020). Aj samotný Civilný sporový poriadok totiž vylučuje pri rozhodovaní súdu o otázke (ne)pripustenia vstupu intervenienta do konania možnosť podania odvolania proti takému rozhodnutiu (za situácie, ak rozhodoval sudca).

8. Ako už bolo uvedené, podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie v dôsledku jeho nepripustenia ako intervenienta do konania vedeného okresným súdom a jeho nesúhlas s právnym názorom konajúceho súdu o absencii jeho právneho záujmu na výsledku tohto konania.

9. Spornou je teda v danom prípade otázka existencie právneho záujmu sťažovateľa na výsledku konania vedeného okresným súdom, ktorého predmetom je určenie neexistencie dlhu a neexistencie povinnosti žalobcov v 1. a 2. rade plniť žalovanému.

10. Intervenient je subjektom *sui generis* sporového konania. V spore vystupuje buď na strane žalobcu alebo žalovaného. V mimosporovom konaní a rovnako aj správnom súdnom konaní je intervencia vylúčená. Je na rozhodnutí intervenienta, či do konania intervenuje. Intervencia vzniká na základe procesného úkonu intervenienta (§ 82 ods. 3 CSP). Intervenient vlastnými procesnými úkonmi podporuje v spore stranu, na ktorej vystupuje s cieľom jej víťazstva v spore. Prípustnosť intervencie skúma súd len na návrh (ktorejkoľvek) strany.

11. Právny záujem na výsledku konania ako definičný znak právneho inštitútu intervencie a podmienka možnosti vstupu do konania v pozícii intervenienta konania na strane niektorého z účastníkov konania však nie je v Civilnom sporovom poriadku bližšie definovaný, t. j. zákonodarca ponechal na úvahe súdu, ako bude tento pojem v jednotlivých individuálne určených prípadoch vykladať a aplikovať. Úvaha súdu pri interpretácii tohto pojmu nie je ale neobmedzená, musí totiž rešpektovať podstatu a zmysel intervencie v kontexte s obsahom a rozsahom ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 a nasl. ústavy) a tiež práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s ústavnými princípmi.

12. Vychádzajúc z obsahu a rozsahu ochrany základného práva na súdnu ochranu formulovaných v judikatúre ústavného súdu a prihliadnúc aj na doterajšiu judikatúru všeobecných súdov, možno právny záujem na výsledku konania definovať v spojení s podstatou a zmyslom inštitútu intervencie, ktorým je posilnenie postavenia sporovej strany, na ktorej podporu intervenient do konania vstupuje, za podmienky, že objektívne existuje relevantný dôvod, z ktorého možno vyvodiť, že aj intervenient má na výsledku sporu právny záujem. O právny záujem ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím vo veci môže byť dotknuté právne postavenie intervenienta, jeho práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva (IV. ÚS 112/2018).

13. Otázka existencie právneho záujmu intervenienta na výsledku sporu je pritom závislá od toho, či bude rozsudok záväzný subjektívne (iba medzi žalobcom a žalovaným) alebo či bude záväzný aj pre intervenienta (ide o tzv. rozšírenú záväznosť rozsudku). Právny záujem na výsledku sporu, v ktorom vynesенý rozsudok bude záväzný subjektívne (čo je aj prípad sťažovateľa), je podmienený kumulatívnym splnením dvoch kritérií, a to že výsledok (prehra) intervenovaného sporu môže vyústiť do vzniku sekundárneho sporu medzi intervenientom a stranou, ktorú intervenient v spore podporoval, a zároveň existuje medzi intervenientom a stranou sporu, ktorú podporuje, taký hmotnoprávny vzťah, pre ktorý má predmet intervenovaného sporu povahu predbežnej otázky

(bližšie pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2016. s. 274 a rovnako aj I. ÚS 164/2019).

14. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil svoj právny záver o neexistencii, ale predovšetkým o nepreukázaní právneho záujmu sťažovateľa na výsledku konania (bod 9 napadnutého uznesenia), keď v tejto súvislosti konštatoval, že sťažovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal svoje tvrdenie, že je veriteľom žalobcu v 1. rade. Sťažovateľ uvedené tvrdenie okresného súdu pritom žiadnym spôsobom v ústavnej sťažnosti nerozporuje. Súčasne podľa názoru okresného súdu konečné rozhodnutie vo veci samej nebude pre intervenienta záväzné, čo znamená, že právna sféra sťažovateľa nebude priaznivo či nepriaznivo ovplyvnená meritórnym rozhodnutím okresného súdu v tomto spore. Predmetný záver ústavný súd nepovažuje za ústavne neprijateľný, a to aj v kontexte veľmi strohej sťažnostnej argumentácie uplatnenej v ústavnej sťažnosti, ktorá je v podstate len vyjadrením nespokojnosti sťažovateľa s rozhodnutím okresného súdu.

15. Ústavný súd tak zastáva názor, že okresný súd v posudzovanej veci postupoval v rámci vymedzenom príslušnými procesnými predpismi regulujúcimi inštitút intervencie (§ 81 a nasl. CSP) a nedopustil sa takého výkladu (a aplikácie) príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku, ktorým by poprel ich podstatu, zmysel a účel a ktorý by predstavoval nepredvídateľnú interpretačnú svojvôľu. Ústavný súd tak nemôže prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľa o nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia, pričom v namietanom postupe okresného súdu nevzhladol také porušenie procesných princípov civilného sporového konania, ktoré by malo za následok porušenie označených práv sťažovateľa.

16. V závere ústavný súd poznamenáva, že ústavná sťažnosť obsahuje taktiež formálny nedostatok v podobe odkazu na ustanovenia v súčasnosti už zrušeného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Platným a účinným právnym predpisom upravujúcim konanie pred ústavným súdom je totiž počnúc 15. novembrom 2018 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

17. Na základe týchto záverov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu